

Отже, якісна професійна підготовка фахівців залежить від інформаційно-комунікаційного середовища закладу освіти, яке є мобільним і спрямоване на задоволення освітніх потреб суб'єктів, навчання у будь-який час і в будь-якому місці.

Список використаних джерел

1. Інформаційно-комунікаційні технології у контексті оцінювання результатів навчання студентів ВНЗ України /Дибкова Л.М. // Інформаційні технології і засоби навчання: електрон. наук. фах. вид. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т інформ. технол. і засобів навчання, Ін-т модернізації змісту освіти, Ун-т менедж. освіти. – К. : 2016, Т. 52, № 2.
2. Шаров С.В. Дидактичні умови організації диференційованої самостійної навчальної діяльності студентів педагогічного університету. Монографія. Мелітополь: Люкс, 2011. 162 с.
3. Шишкіна М.П. Хмаро орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень / М.П. Шишкіна, М.В. Попель // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – Т. 37, вип. 5. – С. 66–80.

УДК 37.018.4:004.3(477)

**Муранова Наталія Петрівна
Волярська Олена Станіславівна**

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто сучасні світові тенденції розвитку освіти. Проаналізовано стан і тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні. Розглянуто перспективи розвитку дистанційної освіти в Україні та пов'язані з цим особливості. Окреслено тенденції для прискорення розвитку дистанційної освіти в Україні.

Ключові слова: вища освіта, глобалізація, дистанційна освіта, європейський освітній простір, тенденції.

The modern world trends in education discussed in our proposed article. The state and trends of distance education in Ukraine. The prospects of the development of distance education in Ukraine and related features considered. Determined negative effects which may cause lag in distance learning. Outlined directions for accelerating the development of distance education in Ukraine.

Keywords: higher education, globalization, distance education, European educational space, tendencies.

Сучасний етап розвитку вищої освіти в світі характеризується особливою інтенсивністю перетворень, які в рівній мірі зачіпають організаційні й управлінські структури освіти, її цільові установки, зміст, методи і технології навчання, джерела й механізми фінансування а також умови та форми дистанційного освітнього співробітництва. З поширенням у світі нових інформаційних і технічних засобів доставки навчального матеріалу, насамперед з появою Інтернет, у закладах вищої освіти різних типів професійної спрямованості склалися передумови появи і розвитку нового напрямку – дистанційного навчання, що ґрунтується на комп'ютерних і телекомунікаційних технологіях передачі й засвоєння знань, умінь і компетенцій.

Проблеми розвитку вищої освіти та професійної підготовки були предметом наукових досліджень вчених: В. Андрущенко, І. Зязюна, М. Євтуха, В. Кременя, Л. Лук'янової, Н. Ничкало та інших. В останні десятиліття швидко розвиваються науково-методичні основи дистанційного навчання. Проблемам з питань організаційно-педагогічних засад дистанційної підготовки фахівців, розвитку дистанційної освіти присвячені роботи багатьох українських науковців, таких як: В. Бикова, І. Козубовської, В. Кухаренка, О. Огієнко, Т. Сорочан.

Мета статті: обґрунтувати тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні.

Світові глобалізаційні процеси стають рушійним фактором трансформації традиційної

системи вищої освіти, внаслідок чого набувають розвитку певні тенденції: інформатизація, демократизація, інтеграція, координація, інтернаціоналізація, транснаціоналізація, інструменталізація, комерціалізація, стандартизація тощо [3].

У логіці нашого дослідження необхідно розкрити сутність і зміст поняття «тенденції». Зауважимо, що у науковій літературі під терміном «тенденція» розуміють: рух або розвиток тієї чи іншої матерії у визначеному напрямі; окремий напрям руху або розвитку досліджуваної матерії; у загальному вигляді одночасно як розвиток досліджуваної матерії у цілому «у тому чи іншому напрямі» і як окремий напрям її розвитку [2, 5].

У Словнику української мови «тенденція» (нім. *Tendenz* від лат. *Tendere*) тлумачиться як «напрямок руху чи розвитку чого-небудь» або як «спрямованість у поглядах чи діях, прагнення, намір, властиві кому-, чому-небудь» [4, с. 72].

Науковцем Н. Авшенюк акцентовано увагу на тому, що об'єктивні й суб'єктивні чинники, що зумовлюють процес виникнення й еволюції тенденцій певного явища, одночасно можуть виступати «в якості критеріїв класифікації тенденцій, зокрема:

- за просторовим або масштабним параметром: 1) локальних, що виникають і виявляються в межах національних освітніх систем; 2) регіональних, характерних межах регіональних утворень; 3) глобальних, що виникають і функціонують на глобальному рівні);
- за фазами розвитку: 1) такі, що зароджуються й формуються; 2) сформовані; 3) завершені: зникаючі або ті, що трансформуються у закономірності;
- за параметром тривалості: 1) короткострокові, 2) довгострокові;
- за параметром сутності – такі, що розкривають теоретичні або практичні аспекти [1, с. 14]

У межах нашого дослідження нами пропонується систематизувати тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні за такими ознаками: просторовості, тривалості, змістовності (рис. 1).

До глобальних тенденцій розвитку дистанційної освіти нами віднесено такі, що виявляються не тільки в Україні, а в багатьох країнах світу і поширюються у світовому масштабі, виникнення яких пов'язане зі спільною соціально-економічною затребуваністю трансформацій в освітніх системах. До них слід віднести: глобалізацію, інтеграцію, інтернаціоналізацію, інформатизацію.

До національних тенденцій розвитку дистанційної освіти відносимо такі, що виникають у межах України і як правило не співпадають з тенденціями розвитку дистанційної освіти в інших країнах, що зумовлено внутрішньополітичною спрямованістю держави та національними особливостями країни. Такими тенденціями, на нашу думку, є: тенденції оновлення нормативно-законодавчого забезпечення дистанційної освіти, регуляторної політики надання дистанційного навчання та освітніх послуг й практики забезпечення їх якості.

Довгострокові тенденції розвитку дистанційної освіти в Україні орієнтуються на тривалі докорінні трансформації системи освіти в цілому та вищої освіти зокрема в межах зміни парадигми й вирішення складних концептуальних проблем освітньої політики країни. Короткострокові характеризуються нетривалим періодом існування і швидким завершенням з переходом у закономірності або зникненням. На нашу думку, до такої тенденції з урахуванням соціальної ситуації в Україні можна віднести рівень цифрової грамотності педагогів з огляду на соціально-економічні чинники.

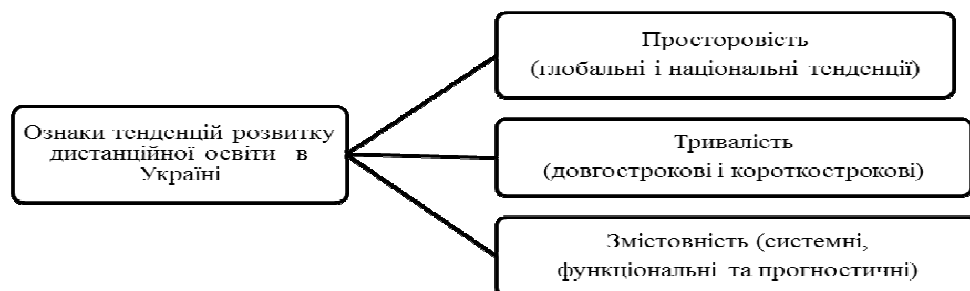

Рис. 1. Ознаки тенденцій розвитку дистанційної освіти в Україні

До тенденцій, що класифікуються за змістовністю, ми відносимо системні, функціональні та прогностичні. Системні – це такі, що, спрямовані на формування і зміцнення дистанційної освіти, зокрема: вмотивованість педагогів до підвищення власного рівня цифрової грамотності як процесу та результату неперервного професійного зростання й удосконалення. Функціональними тенденціями розвитку дистанційної освіти в Україні ми вважаємо такі: 1) тенденції гнучкості й диверсифікації, що передбачають різноманітність типів провайдерів дистанційних освітніх послуг (традиційні, альтернативні, корпоративні, приватні, комерційні тощо); 2) тенденцію розроблення механізмів визнання результатів неформальної дистанційної освіти та самоосвіти, яка сприяє відкритості, гнучкості й доступності навчання; 3) тенденцію формування відкритого (мережевого) освітнього середовища, яке уможливило запровадження мережного методу організації навчання, наприклад в системі вищої освіти. До прогностичних тенденцій відносимо такі, що спрямовані на визначення прогностичних напрямів розвитку дистанційної освіти в Україні: переорієнтація освітніх програм професійної підготовки майбутніх фахівців на дистанційний формат; посилення різноманітності форм навчання за рахунок розвитку інформаційно-комунікативних технологій і засобів телевізійного навчання.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Наголосимо, що здійснена авторська систематизація тенденцій розвитку дистанційної освіти в Україні в умовах обмежень і кризових ситуацій в суспільстві не претендує на завершеність і вичерпність диференціації тенденцій, а формує основу для подальшого детального вивчення цього проблемного поля у сучасній освіті.

Список використаних джерел

1. Авшенюк Н.М. Тенденції професійного розвитку вчителів у розвинених англomовних країнах в умовах глобалізації / Науковий вісник Мукачівського державного університету, Серія «Педагогіка та психологія», 2016. Вип. 2 (4). С.13–17.
2. Дистанційне навчання у вищих навчальних закладах України : [Інформаційні матеріали] / МОН України. – Хмельницький : ХНУ, 2007. – 50 с.
3. Домбровська С. Якість освіти як одна із запорук вдалого державного реформування вищої школи України / С.Домбровська // Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. – Х. : Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2011. – № 1 (39). – 436 с. [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2011-1/index.html>
4. Словник української мови: в 11 т. – Т. 10. – К. : «Наукова думка», 1979. – 720 с.
5. Villegas-Reimers E. Teacher Professional Development: an International Review of the Literature. – Paris: UNESCO, International Institute for Educational Planning, 2003. – 196 p.

УДК 37.018.43:657

Озеран Алла Володимирівна

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ОБЛІКОВИХ ДИСЦИПЛІН У ВИЩІЙ ШКОЛІ

Зміни у політичній, економічній, культурній та соціальній сферах зумовлюють розвиток дистанційної освіти, яка передбачає інтерактивну взаємодію викладачів і студентів з певною дидактичною системою. Специфіка вивчення облікових дисциплін передбачає розв'язання наскрізних задач, включення відповідних пакетів бухгалтерських програм у дистанційні платформи. Отже, найбільший ефект розвитку фахових компетенцій у студентів можна досягнути із впровадженням змішаної моделі навчання.

Ключові слова: дистанційне навчання, облікові дисципліни, вища школа.

Changes in the political, economic, cultural and social spheres lead to the development of distance education, which provides for interactive interaction of teachers and students with a certain didactic system. The specifics of the study of accounting disciplines involve solving cross-cutting problems, the inclusion of appropriate packages of accounting software in remote